

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Sreda, 9. februar 2011 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev napišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k Izpitni poli 1

»Majhen« film za veliko platno

Televizijski igrani celovečerni film Hit poletja je režiser Metod Pevec posnel po predlogi Ferija Lainščka – Komunikativen film univerzalnega sporočila

Film prozaičnega naslova *Hit poletja*, ki je nastal na podlagi novele Ferija Lainščka (tudi scenarist), utegne obveljati za najuspešnejši igrani filmski projekt nacionalne televizije zadnjih let. S preprosto zgodbo in komunikativnostjo, z univerzalnim sporočilom, dinamično režijo, znanimi igralci, izvirno glasbo (Boštjan Gombač) in s slovenskimi popevkarskimi evergreeni (pevka skladb Severa Gjurin) ter z osrednjo balado *Kajn in Abel*/Vlada Kreslina je to film, ki bi pravzaprav spadal v kinematografe.

Hitu poletja namreč ne manjka velikoplatnih ambicij; kaže jih že s filmsko sliko (direktor fotografije Simon Pintar) in s celovečerno strukturo, ki ne secira nekega motivičnega fragmenta, ampak se loti teme – v tem primeru prehoda v odraslost. Mlada študentka farmacije (Ula Furlan) obesi študij na klin in se, negotova, a nekako sprijaznjena s seboj, vrne domov, v manjše slovensko mesto. Rada bi postala pevka, v čemer je nekaj tako njene naivnosti kot naivnosti scenarija, saj »manjše slovensko mesto« najbrž ni ravno odskočnica za pevsko kariero, še posebej, ker – se razume – ne gre za petje tipa Atomik Harmonik. Vzoredno z ljubezensko zgodbo, ki se splete med njo in prijateljem iz otroštva Matjažem (Primož Bežjak) – in je tu pravzaprav

primitivni glasbeni menedžer Edi (Dario Varga). Zanima ga samo kot hit sezone in kot lepa, mlada punca, »trofejka«.

Pravo odkritje domačega filmskega platna je glavna igralka Ula Furlan. Postavljena v središče, a ob profesionalce z gledališko in s filmsko kilometrino (Bojan Emeršič, Dario Varga, Primož Bežjak, Vlado Novak, Silva Čušin in Boris Cavazza), daje filmu »še« tisto pravo energijo. Ne gre le za

obraz, s katerim kamera po nekem nikoli do konca razložljivem čudežu v trenutku sklene ljubezensko razmerje, ampak tudi za (nešolano) igralko zelo barvitega izraza. Scela naravno preigra vse, od nežne ženstveno deklisčke krhkosti do sugestivne moči in odločnosti zrele ženske. Ki torej nikakor ni ali vsaj ne bi smela biti – hit poletja.

ŽENJA LEILER

PRIMOŽ BEŽJAK IN ULA FURLAN

Foto: Lev Predan Kowarski

(Prirejeno po: Delo, 23. 4. 2008.)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Dopolnite povedi s podatki o izhodiščnem besedilu.

Avtorica besedila je _____ . Besedilo je bilo objavljeno v
(kdo)

_____, in sicer _____ . Opremljeno je s
(kje) (kdaj)

fotografijo, ki jo je posnel _____ .
(kdo)

(2 točki)

2. Poimenujte temo izhodiščnega besedila, tako da obkrožite črko pred ustreznim odgovorom.

Tema izhodiščnega besedila je

- a) novela Ferija Lainščka *Hit poletja*.
- b) film režiserja Metoda Pevca *Hit poletja*.
- c) balada *Kajn in Abel* Vlada Kreslina.
- č) glasbena skupina Atomik Harmonik.
- d) glavna igralka filma *Hit poletja* Ula Furlan.
- e) pevska kariera glavne igralka.

(1 točka)

3. V povedi pojasnite, kako sta osebi na fotografiji povezani s temo izhodiščnega besedila.

(2 točki)

4. Obkrožite DA, če je trditev v skladu z izhodiščnim besedilom, ali NE, če ni.

Film <i>Hit poletja</i> je nastal na podlagi Kreslinove balade <i>Kajn in Abel</i> .	DA	NE
Za filmsko sliko je poskrbel direktor fotografije Simon Pintar.	DA	NE
Glavna igralka je članica skupine Atomik Harmonik.	DA	NE
Severa Gjurin poje v filmu slovenske zimzelene melodije.	DA	NE
Glavni producent filma je Dario Varga.	DA	NE

(2 točki)

5. Na podlagi prvega odstavka izhodiščnega besedila (*Hitu poletja namreč ...*) ugotovite, kaj je tema filma *Hit poletja*, in odgovor zapišite v povedi.

(2 točki)

6. Navedite tri (3) razloge, na podlagi katerih avtorica meni, da bi film spadal v kinematografe.

(2 točki)

7. Na podlagi izhodiščnega besedila ugotovite, na koga/kaj se nanaša naslov filma *Hit poletja*.

- a) Na glavno žensko vlogo v filmu.
- b) Na najuspešnejšo poletno filmsko sezono.
- c) Na študentska leta glavne igralko.

(1 točka)

8. Iz zadnjega odstavka besedila izpišite tri (3) besedne zveze, s katerimi je avtorica ovrednotila glavno igralko.

(2 točki)

9. Česa avtorica v besedilu ne vrednoti?

Avtorica ne vrednoti

- a) režije filma.
- b) vsebine filma.
- c) literarne predloge.
- č) hierarhične lestvice vrednot mladih.

(1 točka)

10. Glede na sporočilni namen izhodiščno besedilo uvrščamo med

- a) poizvedovalna besedila.
- b) zagotavljalna besedila.
- c) prikazovalna besedila.
- č) vrednotenjska besedila.
- d) čustvena besedila.

(1 točka)

11. Poimenujte besedilno vrsto.

Besedilno vrsto, s katero sporočevalka vrednoti umetniško delo, imenujemo _____.

Če bi sporočevalka zgolj objektivno nanizala preverljive podatke o filmu in o ustvarjalcih, bi se taka besedilna vrsta imenovala _____.

(2 točki)

12. V naslovu filma je uporabljena neknjižna beseda *hit*. Podčrtajte ustrezno rešitev ob poševnici.

Beseda *hit* je žargonska/starinska/strokovna/narečna.

(1 točka)

13. Avtorica v izhodiščnem besedilu pogosto uporabi narekovaj. Pojasnite njegovo vlogo v naslovni povedi »*Majhen*« film za veliko platno.

Avtorica je uporabila narekovaj, ker gre za

- a) besedo v prenesenem pomenu.
- b) dobesedni navedek.
- c) pomanjševalnico.

(1 točka)

14. Podčrtani slogovno zaznamovani besedni zvezi nadomestite s slogovno nezaznamovanima in povedi na novo zapišite.

Mlada študentka farmacije obesi študij na klin.

Glavna igralka je postavljena ob igralce s filmsko kilometrino.

(3 točke)

15. V izhodiščnem besedilu je uporabljenih veliko prevzetih besed. Ugotovite, s katerimi domačimi ustreznicami bi jih lahko nadomestili, tako da na črtice pred besedami v levem stolpcu napišete ustrezne številke iz desnega stolpca.

_____ agresiven	1 navaden
_____ kariera	2 nasilen
_____ evergreen	3 vsakdanji
_____ ambicija	4 močna želja po uspehu
_____ provincialen	5 dolgo časa splošno priljubljena popevka
	6 podeželski
	7 poklicna pot

(3 točke)

16. Podčrtajte ustrezne rešitve ob vsaki poševnici.

Izhodiščno besedilo je glede na število naslovnikov *j a v n o / z a s e b n o* in glede na izbrani krog naslovnikov *p u b l i c i s t i č n o / s t r o k o v n o*, torej bi bilo v njem ustrezneje uporabiti *d o m a č e / p r e v z e t e* besede.

(2 točki)

17. V vsaki izpisani besedni zvezi podčrtajte jedro.

komunikativen film univerzalnega sporočila

televizijski igrani celovečerni film Hit poletja

film prozaičnega naslova Hit poletja

(1 točka)

18. Ugotovite, kako so pomensko povezane naslednje besede: *premiera, scenarij, film, režiser, režija, scenarist, soscenarist, igralka, kamera, kinematograf*, in obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

Besede so

- iz iste besedne družine.
- iz istega tematskega polja.
- v sopomenskem razmerju.
- v protipomenskem razmerju.

(1 točka)

19. Preberite slovarski sestavek in odgovorite na vprašanja.

plátno -a s (á) **1. močna lanena tkanina:** beliti, tkati platno; kupiti platno za srajce; bila je bleda kot platno / gumirano, povoščeno platno; knjigo-veško, šotorsko platno / bombažno, konopljeno platno **2. navadno manjši kos take tkanine za umetniško slikanje:** slikar je napel platno na okvir in začel nanašati barvo; na platno je skušal prenesti podobo kmečkega življenja / slikati na platno // žarg. *slika na takem kosu tkanine:* rad bi kupil njegovo platno; dela, slika majhna in velika platna; platna impresionistov; pren. široka epska platna z opisi v tem romanu niso zaživela **3. velik kos napete bele tkanine, na katero se projicira film:** strmela sta na platno in zbrano sledila filmu / filmsko, projekcijsko platno // žarg., navadno v zvezi **filmsko platno filmska umetnost, filmska proizvodnja:** znal je umetniško prenesti dogajanje na filmsko platno; tudi na filmskem platnu ločiti laž od resnice; vse je potekalo tako hitro kot na platnu / novi val je kmalu obogatil italijanska platna • ekspr. imeti škarje in platno v rokah *imeti moč, oblast odločati o čem;* ekspr. zadnjič sem ga videl, ko je še platno prodajal *ko je bil še majhen;* ekspr. strgal si je hlače in je potem celo pot platno prodajal *videlo se mu je spodnje perilo;* publ. cirkuško platno *cirkuški šotor, cirkus* ♦ etn. domače platno *ki je ročno tkano iz ročno predene preje;* hodnično platno *grobno, ročno tkano platno;* film. široko platno *katerega širina je precej večja kot višina;* obrt. knjiga je vezana v platno *hrbet in platnice so prevlečeni s platnom;* tekst. četrtnsko, polovično, popolnoma beljeno platno; irsko platno *tanka, gosta lanena tkanina;* vezava platno; zal., kot označba načina vezave Prešeren, Poezije, platno [pl.]

A V katerem slovarskem pomenu je beseda *platno* uporabljena v naslovni povedi? Številko ustreznega pomena napišite na črto.

B Obkrožite DA, če je navedena trditev o besedi *platno* pravilna, ali NE, če ni.

Beseda <i>platno</i> je večpomenka.	DA	NE
Beseda <i>platno</i> je naglašena na drugem zlogu.	DA	NE
Beseda <i>platno</i> se uporablja tudi kot strokovni izraz.	DA	NE
Beseda <i>platno</i> je samostalniška beseda moškega spola.	DA	NE

C Tvorite dvostavčno poved, v kateri boste besedo *platno* uporabili v prvem slovarskem pomenu.

(5 točk)

20. Ugotovite, v katerem glagolskem naklonu je glagol v spodnji povedi, in pojasnite, kaj ta glagolski naklon izraža. Odgovor zapišite v povedi.

Film bi s svojim potencialom spadal v kinematografe.

Glagolski naklon: _____

Pojasnilo:

_____ (3 točke)

21. Dopolnite besedilo, tako da iz priimkov v oklepajih tvorite svojilne pridevnike.

Ogledali smo si _____ (Metod Pevec) televizijski celovečerni film,

ki je nastal po _____ (Feri Lainšček) literarni predlogi. Odlikujejo ga

izvirna _____ (Boštjan Gombač) glasba in odlična _____

(Simon Pintar) filmska slika ter osrednja _____ (Vlado Kreslin) balada.

(3 točke)

22. Iz spodnje povedi izpišite povedek.

V tem smislu je seveda treba brati tudi naslov filma.

Izpis povedka: _____

(1 točka)

23. Poimenujte vrsto odvisnika v naslednji povedi. Nato podčrtani del pretvorite, tako da bo iz dvostavčne povedi nastala enostavčna.

Za instantne izdelke ni pomembno, kakšne kakovosti so.

Vrsta odvisnika: _____

Pretvorba:

_____ (3 točke)

24. V besedilo vstavite manjkajoče vejice.

Novi slovenski celovečerni film *Hit poletja* ki so ga predvajali na 1. programu Televizije Slovenija je po gledanosti prekosil vse programe slovenskih televizij. Film ki je v celoti produkcija Kulturnih in umetniških programov Televizije Slovenija si je ogledalo več kot dvesto petdeset tisoč gledalcev. *Hit poletja* je vzbudil pozornost že pred televizijsko premiero ki je dokazala da gre za film z zanimivo zgodbo dobro igro in glasbeno podlago.

(3 točke)

25. Zamislite si, da ste organizator Slovenskega filmskega festivala v Portorožu, na katerem naj bi bil v soboto, 25. 4. 2009, ob 20. uri premierno predvajan film *Hit poletja* režiserja Metoda Pevca. Zaradi tehničnih težav filma ne bo mogoče predvajati na napovedani dan, zato napišite javno obvestilo. Obiskovalcem festivala sporočite, s katerim filmom se bo festival začel ter kje in kdaj si bodo predvidoma lahko ogledali film *Hit poletja*. Ostale potrebne podatke si izmislite. Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

